

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ЗВО

Сьогодення рясніє цифровою трансформацією усіх сфер життя. Цифрові технології стали невід'ємним елементом професійної діяльності. Особливо це стосується сфери освіти в період повномасштабної військової агресії РФ, коли руйнується освітня інфраструктура України. Це стало викликом для сфери освітніх цифрових технологій: 1. Здобувачі освіти не можуть в повній мірі швидко повернутись до очного навчання через складну безпекову ситуацію, що спричинило використання дистанційного та змішаного навчання в закладах освіти. 2. Заклади освіти не мають достатнього забезпечення ІТ-засобами навчання і викладання, швидкісним інтернетом. 3. Електронні освітні платформи ще недостатньо розвинені, що обмежує можливості надання онлайн-послуг і сервісів. 4. Екстремальні умови створюють нестачу достовірної та актуальної інформації у сфері освіти [1; 2]. Нині перебіг воєнних дій впливає на забезпечення стабільності і безперервності освітнього процесу. Тому на підконтрольній території України заклади освіти самостійно обирають формат, форми, методи і засоби навчання, залежно від наявності укриття запроваджують дистанційне, очне або змішане навчання. Саме дистанційна форма навчання стала домінуючою у багатьох ЗВО, оскільки забезпечує збереження життя учасників освітнього процесу

Т.А.Вакалюк тлумачить дистанційне навчання як технологію, що “базується на принципах відкритого навчання, широко використовує комп'ютерні навчальні програми різного призначення та створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для постачання навчального матеріалу та спілкування” [3, с. 216]. Пандемія коронавірусу пришвидшила переведення освітнього процесу на дистанційну основу, максимальне наповнення та використання в навчальних цілях різноманітного мультимедійного контексту. Проте дистанційне навчання в умовах воєнного стану має свої особливості, оскільки не здатне в повній мірі забезпечити стабільність освітнього процесу через повітряні тривоги, переміщення в укриття викладачів і здобувачів освіти, відсутність електроенергії чи мережі Інтернет. Використання цифрових технологій навчання покликане мінімізувати вплив цих факторів на якість освітнього процесу, врахувавши особливий психологічний стан людей під час війни. Взаємодія учасників освітнього процесу за допомогою цифрових технологій супроводжується широким вибором технічних можливостей: подкасти, відеоролики, онлайн-тренажери, онлайнтести і т.д. [4].

На зміну дистанційній формі навчання багато українських ЗВО, яким дозволяє безпекова ситуація, почали застосовувати змішану форму. Українські освітяни розглядають змішане навчання як поєднання безпосередньої та

опосередкованої форм взаємодії здобувачів освіти й педагогів, що оптимізує освітній процес, якнайкраще забезпечує навчальні потреби та інтереси здобувачів освіти з використанням сучасних педагогічних підходів та доцільним застосуванням широких можливостей сучасних цифрових технологій [5]. Проте на відміну від дистанційної форми навчання змішане навчання передбачає очне спілкування здобувачів освіти з педагогом, що сприяє максимальному використанню переваг як очного, так і дистанційного навчання [6]

Використовуючи змішаний формат навчання, важливо оптимально поєднати реальне та цифрове середовища, асинхронне та синхронне дистанційне навчання для найефективнішого забезпечення потреб здобувачів освіти, роблячи навчання гнучкішим та надаючи більше можливостей для створення індивідуальної освітньої траєкторії. До того ж, за результатами досліджень виявлено, що групова взаємодія та спілкування між здобувачами та здобувачками освіти робить навчання ефективнішим. Отже, в умовах воєнного стану заклади вищої освіти оперативно відреагували на ситуацію, своєчасно адаптувалися до нових вимог. Використовуючи сучасні цифрові технології, ЗВО розробили та реалізували відповідні заходи для переходу на дистанційну та змішану форми освітнього процесу, що дало змогу забезпечити високий рівень його організації, ефективну взаємодію здобувачів освіти і викладачів, підтримати належний рівень якості викладання та академічної успішності здобувачів освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Oliinyk T., Mishchenko O., Iievliev O., Saveliev D., Hubina S. Inclusive education in Ukraine: conditions of implementation and challenges. *Cadernos de Educação, Tecnologia e Sociedade*. 2023. Vol. 16. No. se2. P. 50-62.
2. Губіна С. І. Основи педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти: методичні рекомендації. Вінниця, 2018. 64 с.
3. Вакалюк Т. А. Основні можливості використання Google Classroom у навчально-виховному процесі ВНЗ. Комп'ютерні технології: інновації, проблеми, рішення. 2017: тези II Міжнар. наук.-техн. конф., 17–19 жовтня 2017 р. Житомир: ЖДТУ, 2017. С. 215–218.
4. Губіна С.І., Фрицюк В.А. Використання можливостей штучного інтелекту в умовах дистанційної освіти. Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (15 квітня 2025). 2025. Вип. 98. <http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-2140/>
5. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/vishaosvita/>
6. Цифрова трансформація освіти: прийнято Закон про функціонування інтегрованої інформаційної системи AIKOM. URL: <https://iea.gov.ua/cyfrova->

transformacziya-osvitypryjnyato-zakon-pro-funkczionuvannyaintegrovanoyi-
informaczijnoyi-systemy-aikom/ (дата звернення 27.01. 2023)